

3917 2. Beh. af Forl. t. Finanslov f. Finantsaaret fra 1. April 1875 til 31. Marts 1876. 3918

statsvidenskabelige Examen, medens derimod de specieltjuridiske Professorer i alt Fald i de Timer, jeg kommer paa Universitetet, have et meget stort Antal Tilhørere, og er der en enkelt Forelæsning, hvor det ikke har været Tilfældet, saa er det en ganske særegen Undtagelse. Jeg kan ikke negte at det forbausede mig noget, naar den ærede Taleer atter bragte, som det forekommer mig uden fjerneste Forbindelse, en af mine Kolleger ind i denne Diskussion; det synes mig næsten som Karl den 1stes Hoved, der her overalt kommer igjen, naar der er Tale om Universitetet. (Modsigelse). Det ærede Medlem nævnte ganske vist ikke Bedkommendes Navn, men han syntes saa meget mere at finde Anledning til at tale om de Anskuelser, der ere gjorte gjældende af denne juridiske Professor. Det maa ganske vist være i høj Grad tiltalende for en Videnskabsmand at se, at hans Anskuelser have gjort et saadant Indtryk, som den vedkommende Professors have gjort paa det ærede Thing. — Det har ganske vist været mig en Tilfredsstillelse at se det Forhold, der synes at være tilstede mellem den ærede Ordfører for Finansudvalget og den høitærede Minister. Jeg kan ikke se Andet, end at det, hvilket Stridsspørgsmaal der end i Diebliffet kan foreligge, neppe vil være umuligt for det ærede Finansudvalg her at komme til en saa temmelig fuldstændig Forstaelse med den høie Regjering. Angaaende dette lille Spørgsmaal om de ekstraordinære Docenter, der skulde ansættes, forekommer det mig, at der i alt Besentligt er Enighed tilstede. Den Uenighed, der for Diebliffet kan være, gjælder aabenbart kun Posteringen, og det maa naturligvis kunne lykkes inden Sagens 3die Behandling at finde en anden Posteringsmaade, saaledes at det ganske vist ikke uvigtige Spørgsmaal, der her foreligger, kan blive løst paa en heldig Maade. Det at give saadanne Mænd som dem, der her er Tale om, fast Ansættelse, er utvivlsomt fuldstændig nødvendigt; det er ikke blot rektførdigt og ønskeligt, men fuldstændig nødvendigt. Jeg ser nemlig ikke den fjerneste Grund til, at man som Thomsen skulde ønske at faae nogenformelt Ansættelse ved Universitetet, naar man ikke giver ham den paa nogenlunde gunstige Bilkkaar. De fleste af os, der ere ansatte ved Universitetet, behøver man neppe at give høie Lønninger; thi den Stilling byder dem saa store Behageligheder, der er meget Andet, der drager til, end netop Gagen; men er der enkelte specielt fremragende Videnskabsmænd i særegne Brancher, saa er man sandelig nødt til

at Lønne høit. Man vil endogsaa blive nødt til at Lønne ganske anderledes, end man hidtil har gjort. Den videnskabelige Verden strækker sig mere og mere til alle Lande, og der er Plads for saadanne Videnskabsmænd ved alle Europas Universiteter. Vil man se hen til andre Lande, vil man finde, at der lægges meget større Vægt paa at holde udmærkede Videnskabsmænd ved Universitetet end et stort Antal Professorer, og man vil se, at saadanne Mænd i Udlandet ofte faae Gage, der ere 10 til 20 Gange større, end vi kjende her i Landet. Jeg er overbevist om, at vil man undgaa, at vort Universitet skal blive noget Afslukket for sig, og noget Smaat, som en hvilkenformhelst Anstalt i et lille Land let bliver, vil man komme til at gjøre ganske anderledes Skridt end dem, der hidtil har været Spørgsmaal om. — Det Spørgsmaal, hvorefter der neppe i Diebliffet er en saadan Enighed tilstede, men med Hensyn til hvilket jeg ikke har opgivet Haabet om, at en Enighed tidlig eller sent vil komme frem, er Spørgsmaalet om de separate Fonds hele Stilling. Jeg er om mit Bedkommende har fra første Færd paa det Bestemteste modsat mig, at vi skulde opspise Universitetets Kapitalformue og overhovedet inddrage disse Fonds i Statskassen. Jeg erindrer navnlig, at der i sin Tid var temmelig saa Medlemmer i denne Sal, der modsatte sig, da der her blev gjort de første Forsøg, Overvæltningen af visse videnskabelige Formaal paa disse Anstalter og derved Formindskelse af deres Midler. Er der noget Omraade, paa hvilket man kan bebrejde dem, der ere af en anden Anskuelse end Flertallet, at have givet efter paa urette Maade, saa er det vel paa dette. Det gaar ikke an, at disse særlige Fonds blive tilintetgjorte, det er netop fra et folkeligt eller demokratisk Standpunkt afgjort, vigtigt. Det er særligt, og det er uforvarligt, at opspise disse Fonds, og jeg tror, at man maatte ønske ikke mindst i Danmark netop at gaae den modsatte Vej. Er der noget Punkt, hvor jeg kunde sætte Pris paa, at Regjeringen stod fast, saa er det, hvor det gjælder om at værne Anstalter af den Bestaffenhed som disse. Det er ikke, fordi jeg i det Hele ynder Særkasser, men det er isølge den Opfattelse, som den høitærede Minister ogsaa idag gjorde gjældende. Det er den herskende Anskuelse over hele Verden, og den bliver mere og mere fremherskende paa disse Omraader, og jeg har før henledet de Herrers Opmærksomhed paa, hvorledes de særlig demokratiske Lande omkring i Verden overalt følge disse Grundsætninger, f. Ex. de de-